

TONG YULDUZI

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqib boshlagan

№ 11 (66344)
2002 yil 15 mart, juma

Sotuvda erkin narxda

GULLARGA TO'LSIN!

Bahor mening sevimli fasllarimdan biri. Chunki, bahorda hovli-joylar tozalanadi, qushlar uchib keladi, turli-tuman bayramlar bo'ladi, sumalaklar pishiriladi. Bahordagi bayramlarni juda ham yaxshi ko'raman. Ayniqsa, 8 mart va 21 mart bayramlarini hamma intizorlik bilan kutadi. Chunki 8 mart xalqaro xotin-qizlar kuni. Shu kunda onalarimizni, buvijonlarimizni bayramlari bilan chin dildan tabriklaymiz. 21 martda esa Navro'z bayramini nishonlaymiz. Bu kuni kun bilan tun tenglashadi. 21 mart kuni turli-tuman taomlar pishiriladi. Shulardan biri mening sevimli taomim sumalak. Bu taomdan shirinroq taom yo'q. Ayniqsa, bahorda! Bahor! Men bu so'zni eshitganimga hattoki qishda ham ko'm-ko'k bog' ichida ko'rib qolganday bo'laman o'zimni.

**Kelaqolgin, gulbahor,
Sevinch solib dillarga.
Ona yurtim bag'rini,
To'ldir yana gullarga!
Marg'uba ZARQO'ZIYEVA.**

*Farg'ona viloyati, Bag'dod tumani,
1-umumta'lim maktabining 5-sinf
o'quvchilari davrasida*

AHIL QUSHLAR

Dadamlar yakshanba kuni bozordan taxtamusshuk olib keldilar va kalamushlar chiqadigan joyga qo'yib qo'yidilar. Bir kuni qulog'imga «qag'-qag'» degan ovoz eshitildi. Men bir zumda eshikka yugurib chiqdim. Men «Kalamushlar ilindi», deb o'yladim-da, taxtamusshuk borib yopishdim. Lekin... Lekin, unga mayna ilinib qolgan ekan. U

tinimsiz qag'illardir. Birpasda uyimizga maynalar to'lib ketdi. Ular ham qag'illay boshladilar. Hovlimizni maynalarning shovqin-suroni tutib ketdi. Men qopqondagi maynani darrov qo'yib yubordim. Ilingan mayna ham, boshqa maynalar ham bir zumda uchib chiqib ketishdi.

Men maynalarning ahil-inoqligiga lol qoldim.
Shahnoza AZIZOVA.

«Tong yulduzi» safari MEN BAHORNI SEVAMAN

Mana, o'lkamizga fasllar kelinchagi bahor ham kirib keldi.

Tabiat yam-yashil bo'lib, qish uyqusidan uyg'onib, bahorning huzurbaxsh shabodasi esmoqda. Bahor fasli shunisi bilan qiziqki, boshlanib to tugagunga qadar doshqozonlarda sumalaklar qaynaydi. Ko'k somsalar, ko'k chuchvaralar pishiriladi. Men bahor faslini juda-juda sevaman. Bu faslda birinchi bo'lib aziz onajonlarimizni qutlaymiz, keyin Navro'z ayyomi, so'ngra Xotira va Qadrlash kuni, boringki bu

fasl yasharish va yaratish fasli hamdir.

Men bahorning birinchi kunidanoq unga shunday degim keldi: «Assalom bahor, yurtimizga xush kelibsan!». Yana bahorni sevimimga sabab, oilamizning erkatoysi, ya'ni sevimli singlimning tug'ilgan kuni ham aynan shu bahor fasliga to'g'ri kelgani uchun hamdir.

**Gulhayo
UMARJONOVA.**

Prezident asarlarini o'rganamiz

(Davomi. Bosh o'tgan sonlarda)

MILLIY ISTIQLOL G'OYASI: ASOSIY TUSHUNCH VA TAMOYILLAR

1. MILLIY G'OYA VA MAFKURALAR TARIXIDAN

1. G'oya va mafkura tushunchalarining mazmun-mohiyati

*Insoniyat tarixi — g'oyalar
tarixidir.*

G'oya — inson tafakkuri mahsuli, milliy g'oya esa millat tafakkurining mahsulidir. Milliy g'oya — inson va jamiyat hayotiga ma'no-mazmun baxsh etadigan, uni ezgu maqsad sari yetaklaydigan fikrlar majmuidir.

Mafkura esa muayyan ijtimoiy guruh, ijtimoiy qatlam, millat, davlat, xalq va jamiyatning ehtiyojlari, maqsad-muddolari, manfaatlari, orzu-intilishlari hamda ularni amalga oshirish tamoyillarini o'zida mujassam etadigan g'oyalar tizimidir.

Har qanday tushuncha, fikr va qarash ham milliy g'oya bo'la olmaydi. Chunki shaxsiy fikr — o'ziga xos bir qarashdir, ijtimoiy fikr esa — voqelikka nisbatan o'zgarish yoki harakatni taqozo etadigan faol munosabatni ifodalaydi. G'oya ana shu munosabatni harakatga, jarayonga, zarurat tug'ilganda esa, butun bir davr tarixiga aylantiradi.

Muayyan bir g'oya dastlab biron-bir shaxsning ongida paydo bo'ladi. Ayni paytda u yuksak ijtimoiy mazmunga ega bo'lgani, jamiyatning taraqqiyot yo'lidagi ezgu intilishlarini aks ettirgani bois umuminsoniy haqiqatga aylanadi.

Masalan, o'rta asrlarda jaholat va inkvizitsiya shaxsning orzu-intilishlari, erkinligi va tashabbuskorligi yo'lida to'siq bo'lib turgan paytda polyak olimi Nikolo Kopernik Yerning Quyosh atrofiga aylanishiga doir geliotse trizm nazariyasini olg'a surdi. Bu g'oya ham, avvalo, bir jasoratli shaxs qalbidagi intilishlar ifodasi sifatida paydo bo'lgan, keyinchalik esa butun dunyoda e'tirof etilib, ilmiy tafakkurning tarkibiy qismiga aylangan.

(Davomi bor).

Men o'z fikrimcha O'zbekistonni bog'lar yurti, deb bilaman. Bog'bonlar bog'larda mehnat qilib, diyorimiz ko'rkiga

ЎЗБЕКИСТОН - БОГ'ЛАР YURTI

hissa qo'shishadi. O'zbekistonda shifobaxsh mevali daraxtlar ko'p. Bulardan olma, anor, behi, o'rik, anjir va boshqa mevalar. Hammani o'zi sevib iste'mol qiladigan mevasi

bor. Men mevalardan xurmoni sevib iste'mol qilaman.

Diyorimiz ko'rkiga

yanada ko'rk qo'shilsin. Biz bolalar esa ko'p daraxtlar ekib, yurtimiz gullashiga hissa qo'shaylik! O'zbekiston-Vatanim mening, Nur taralar gul bog'laringdan. Oltin beshik, aziz ostonam, Baxtim topdim quchoqlaringdan!
Gulbahor MAHKAMOVA.

Navro'z - ajoyib ayyom. U bir oy davom etadi.

Navro'zda

NAVROZ - ULUG' AYYOM

buvijonlarimiz bug'doy ko'kartirishib, doshqozonlarda sumalak pishirishadi. Bu ayyomda bolalar varraklar uchirishadi, qizlar

sochlariga popuklar taqishadi. Dehqonlar yerga baraka urug' qadaydilar. Keng o'lkamiz bo'ylab obodonlashtirish

ishlari olib boriladi. Xullas, butun O'zbekiston xalqi bu ayyomni ko'tarinkilik bilan o'tkazadilar.

**Oybek
TILAVOLDIYEV.**

ONA-ULUG' SAFARI

Ona-ulug' inson. Payg'ambarimiz: «Onangga, onangga, yana onangga, so'ng otangga ta'zim qil», -deganlar. Ba'zi bolalar onasi ish buyursa hech uyalmay «yo'q» deydi. Menda ham bir safar shunday voqea yuz bergan. Bir kuni ko'chada bolalar bilan futbol o'ynayotgan edik. Birdan yutqazib qo'ydik. Akam bilan uyga kirdim. Shunda oyim: «O'g'lim, sigirni og'ilga olib kirib qo'y», -dedilar. Men

alamim bilan «yo'q» deb yubordim. Oyim indamaygina uyga kirib ketdilar. Shunda bir oz turgach o'zimga kelib, oyimni xafa qilib qo'yganimga sezdim va darrov sigirni og'ilga olib kirib qo'ydim... Endi navbat ona haqida yozgan she'rimga!

**Bu dunyoda yo'qdir sizdek mehribon,
Ha, mehorda o'zingiz tengsiz, onajon!
Biz uchun joningiz qilasiz fido,
Yugurib yelasiz biz-chun doimo...**

Elyor YOQURJONOV.

SUMALAK

Biz sumalak qilmoqchi bo'lib o'ylanib turgan edik. Keyin xolamlarning o'zlari sumalak qilamiz, deb biznikiga kelib qoldilar. Hammamiz bir bo'lib sumalak soldik. Kech kirib, qorong'u tushib qoldi. Sumalakka suv quymoqchi bo'lib turgan edik, birdan chiroq o'chib qoldi. Biz suvning o'rniga yonida turgan sutni quyib yuborganimizni chiroq yongandan so'ng angladik va hammamiz qilgan bu «ish»imizdan kulib yubordik.

O'lmasxon HAMZAYEVA.

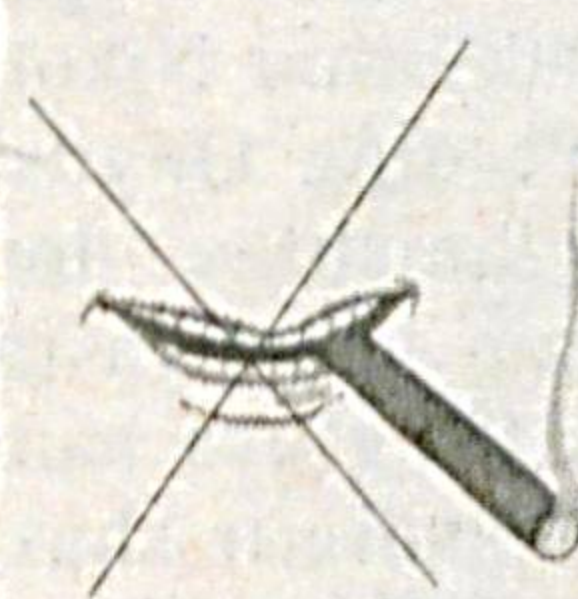
XATLAR TEGIRMONI

XULOSA
CHIQRISH
SIZDAN...

Yaqinda ajoyib bir xushxabarni eshitib qoldim: Poytaxtimizdagi O'zbekiston Davlat San'at muzeyida «Odam anatomiyasi va kashandalik oqibatlar» nomli ko'rgazma tashkil qilinibdi. Maqsad va mohiyati giyohvandlik, ichkilikbozlik hamda chekish kabi illatlarga qarshi kurash bo'lgan ko'rgazmadan bir olam taassurotlar oldim. Uzoq muddat muttasil chekish oqibatida kul bilan qoplangan o'pka, to'liq qisqarolmay, yana kengayayotgan yurakning tasvirlarini ko'rdim. Ayniqsa, nafas olish a'zolari bir bo'lgan, biri yashashi uchun, ikkinchisi nobud bo'lishi lozim bo'lgan egizaklarning tanadan tashqarida joylashgan ichaklarini ko'rib, dahshatga tushasan kishi. Ko'rgazmadagi ayanchli bir manzara ko'z o'ngimdan sira nari ketmaydi: Ota-onasining kashandaligi tufayli bir go'dak tanasining yarmi quruq teridan iborat bo'lib, dunyoga kelgan zahoti nobud bo'lgan ekan.

Qadimda Janubiy Amerikada nogiron tug'ilgan bolalar qatl etilar ekan. Ularning fikricha, shayton nazari tushgan bolalargina nogiron bo'lib tug'ilisharkan. Bolalarga emas, ularning ota-onalariga shaytonning nazari tushib, yo'ldan ozdirgan bo'lsa, go'daklarda nima gunoh? Bunday achinarli manzaralarning guvohi bo'lgan odam qalbi po'latdek qattiq, metindek mustahkam bo'lishi lozim.

Avvallari ham bu muzeyda tez-tez bo'lib turardim. Do'stlarimga taassurotlarimni so'zlasam, bee'tibor eshitishardi. Ko'rgazmada ko'rganlarim haqida so'zlab bersam, zo'r qiziqish bilan tinglashdi. Taassurotlarimni sizlarga ham so'zlab berishga ahd qildim. Zora, kattalarga taqlid qilib, chekishni o'rganayotgan ayrim tengdoshlarim o'zlariga to'g'ri xulosa chiqarib olishsa...

Nargiza RIHSIBOYEVA,
Toshkent viloyati, Zangiota
tumanidagi 3 - o'rta maktabning
9- «A» sinf o'quvchisi.

DO'STLARIM KO'PAYSA
DEYMAN

Sevimli «Tong yulduzi» gazetam! Men har bir soningni intilqik bilan kutaman. Sahifalaringdagi maqolalar, she'ru topishmoqlarni maroq bilan o'qiyman. Qisqasi, sendan ma'naviy ozuqa olaman.

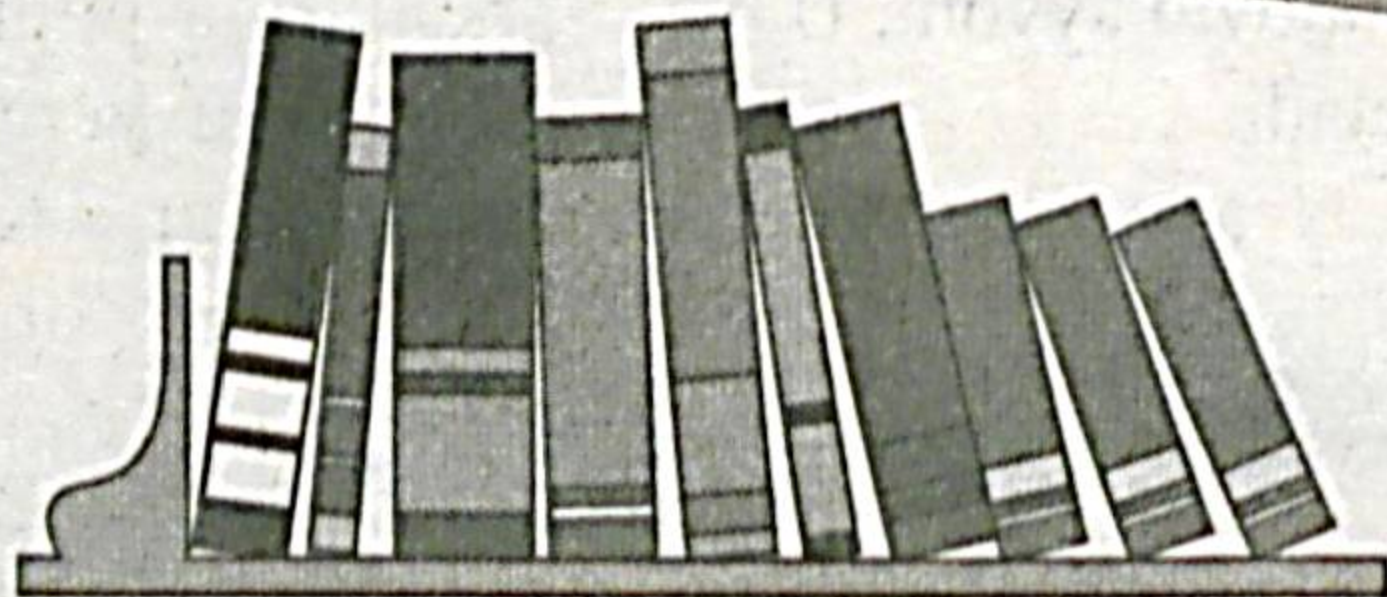
Mening do'stlarim juda ko'p. «Do'sting yuzta bo'lsa ham oz» deganlaridek, ularning soni yanada ortishini istayman. Sahifangda mening manzilgohimni e'lon qilsang, serquyosh o'lkamizning turli burchaklarida yashab, litsey va kollejlarda tahsil olayotgan tengdoshlarim menga maktub yo'llasalar. Ularga o'zim, oilam, jonajon maktabim, dugonalarim, qadrdon qishlog'im haqida batafsil hikoya qilib bergan bo'lardim.

Nodiraxon ASQAROVA,
Farg'ona viloyati, Oxunboboyev tumani,
Yangi ariq qishlog'idagi 48 - o'rta maktabning
5 - «V» o'quvchisi.

MENING
«TONG YULDUZI»M!

Men «Tong yulduzi» gazetasining ashaddiy muxlisiman desam ham bo'ladi. Bizning sinf o'quvchilari 2002 yil «Tong yulduzi»ga obuna bo'ldik. Sinfidoshlarim bilan birgalikda o'zimiz uchun kerakli maqolalarni, tengdoshlarimiz yozgan she'r va ertaklarini o'qib borayapmiz. Biz o'quvchilar maktabda a'lo baholarga o'qish bilan birga matbuot bilan muntazam tanishib borishimiz kerak. Bu ishda albatta radio, televideniye, gazeta va jurnallar bizga yordam beradi. Biroq oramizda shunday o'quvchilar borki, gazeta va jurnallar bilan umuman ishlari yo'q. Unday o'quvchilar faqat televizorda chet-el kinolarini ko'rish bilan ovora. Ularga ham iltimosim shuki - gazeta o'qing. O'qisangiz zehningiz oshadi. Yangiliklardan tez xabar topasiz.

Gulbahor QO'ZIYEVA,
Andijon tumani, Zavroq qishlog'i,
3-umumta'lim maktabining
8- «V» sinf o'quvchisi.

GAZETANING YORDAMI BOIS

Bizning sinfimiz har yili «Tong yulduzi» gazetasiga obuna bo'ladi. Gazetada berilgan maqolalarni, topishmog'u boshqotirmalarni birma-bir o'qib boramiz. Maqolalar yuzasidan fikrlashamiz.

O'tgan yili gazetada kutubxona haqida tanqidiy maqola bosilgan edi. Undan xulosa chiqargan direktorimiz maktabimiz kutubxonasiga jiddiy e'tibor berdilar. Kutubxona yorug' va keng xonaga ko'chirildi. Yangi kitoblar keltirildi. Kutubxonaga a'zo bo'layotgan o'quvchilar soni ancha ko'paydi. Buning uchun opamizga rahmat, deymiz. Qancha kitob o'qisak, o'zimizga foydaku.

O'g'iloy QIRG'IZOVA,
Andijon viloyati,
Andijon tumanidagi
4- maktabning
7- «V» sinf o'quvchisi.

Bahor fasli kelib, pokizalik egallayapti. Nish urib qishlog'imizda hayot qiziy chiqqan maysalarning xushbo'y hidi boshladi. Tong sahar dehqonlar tomog'ingizni ketmonini orqalab qitiqlaydi. dalasiga Osmon esa o'tlanar, musaffo. Ayniqsa, o'smirlar yigitlar daraxtlarni qalbidagi iliqlikni aytmayisizmi. oqlab, ko'chatlar o'tqazish bilan Ustozimiz aytganlaridek «barchaga mashg'ul, ayollar supur-sidir, bahor ta'sir qilyapti». saranjomlash bilan, qizlar esa Gulruh YO'LDOSHEVA, Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi 54-o'rta maktab o'quvchisi.

Buvijonim gaplari yodimga qilindi. Direktorimiz Qudratilla aka tushib ketdi. Avvallari bahor fasli Zokirov tashabbusi bilan yangi kelganda yoki biror insonning maktab hovlisida bog' barpo etish ish l a r i q i z g ' i n u y i d a h o s i l i n i y i g ' a y o t g a n d e h q o n n i n g b o s h l a n i b u y i d a o ' q u v c h i i k k i t a d a n h a s h a r o ' q u v c h i o l i b k e l i b , k a t t a g i n a b o g ' y a r a t i s h b i l a n m a s h g ' u l . H A M M A H A S H A R G A K e l a j a k d a s o y a - s a l q i n i , m e v a - c h e v a l a r i b i l a n d o n g t a r a t a d i g a n b o g ' i m i z y a n a d a k e n g a y s i n , y a n a d a k o ' p a y s i n .

Gulnoza MAXSUDOVA,
Toshkent viloyati, Toshkent
tumanidagi 25-maktabning
8-sinf o'quvchisi.

Ustoz va shogirdlik buyuk baxt. Buning zaminida ilmu hunarga intilish yoki o'zida borini shogirdlarga qoldirish emas, balki ikki olam, ikki dunyo, sodda qilib aytganda mehr-muhabbat, hurmat-ehtirom, izzat-ikrom kabi hislatlarni o'zida mujassam etgan oliy tuyg'u tushuniladi. Bu tuyg'uni haqiqiy ustoz va shogird bo'lgan insongina his qilishi mumkin. Chunki bu ne'mat hammaga ham nasib qilavermaydi. Yuzlab shogirdlarni tarbiya qilgan, o'z yo'llarini va kasb-hunarlarini tanlashda to'g'ri yo'l ko'rsata olgan, yoshlar bilan hamdard, hamnafas, ular diliga hamisha yo'l topa olgan Mirzohid aka Mirkarimov mana 40 yildan beri

Chilonzor tumanidagi Shotursun G'ulomov nomli 114- o'rta maktabda matematika darsidan saboq berib keladilar. Ustozga katta-yu kichik havas va ishonch

USTOZLIK - BU BAXT

bilan qaraydi. Ustoz faqat dars berish bilan cheklanib qolmay, boshqa sohalaridan ham o'quvchilarga tushuntirish ishlarini olib boradilar. Nafaqat maktabda balki tuman, mahallada ham obro'-e'tiborga egadirlar. Mahalladagi har bir xonadonda Mirzohid akani tanishadi, desam xato bo'lmaydi. 51 yoshni qarshilagan otajonimni ham, opajonimni ham Mirzohid aka o'qitgan ekanlar. Taajjub, ko'pincha biz yengilning ostidan, og'irning ustidan qabilida ish tutib, tayinli bir joyda qo'nim topmaganlar

haqida eshitib qolamiz. Ayniqsa, bu biz yoshlarga juda salbiy ta'sir ko'rsatadi. Xalqimizda bir naql bor: «Daraxt bir joyda ko'karadi», bu hikmatning nechog'lik to'g'ri ekanligiga Mirzohid aka timsolida yana bir karra iqrar bo'ldim. Ko'pchilik bilan til topishib, atrofdagilar ko'nglini olib, o'z ishining ustasi bo'lish ham matonat ekan. Men ustozdagi bu matonatga faqat hayrat va havas bilan qarayman. Kelajakda ulardek rostgo'y hamda talabchan va albatta to'g'riso'z bo'lishga harakat qilaman.

Dildora XOLMUHAMMEDOVA,
Toshkentdagi 114 -
maktabning 9 - «A» sinf
o'quvchisi.

Qoraqalpog'iston Respublikasining poytaxti Nukusda joylashgan 3-maktabni eng faol maktablardan biri deb ta'riflashdi. Shu sababdan o'z ko'zimiz bilan ko'rib, yutuqlariga oshno bo'lishga oshiqdik. Maktabga kirib borar ekanmiz, bino sahnidagi saranjomlik va sarishtalik ko'zga yaqqol tashlandi. Ayol kishi rahbarlik qilayotgan maskanda ayolning nigohi, qo'li, didi va fantaziyasi ustunligi sezildi.

-Maktabimizga xush kelibsiz, -deb bizni qarshiladi Baxtigul opa Sherbekova, biz bilan yaqindan tanishmoqchi bo'lganigizdan behad minnatdorman. Keling, bir boshdan boshlay. Bizda qoraqalpoq, o'zbek, qozoq tillarida 1140 nafar o'quvchi tahsil oladi. Maktabimizda «Milliy istiqloq g'oyasi» fani bo'yicha tajriba-sinov maydonchasi tashkil etilgan. Unga tarix fani o'qituvchilaridan G. Sarsenboyeva, X. Begdullayeva, T. Xo'jamurotovalar birlashtirilgan. O'quvchilarim bilan

faxrlansam arzigulik. Mana, o'tgan yili bitirganlarning 35 foizi oliy o'quv yurtlariga o'qishga kirishdi. Seytmurat

atletika musobaqasida chempionlikni qo'lga kiritib, fizikultura institutiga imtihonsiz qabul qilindi. Umuman, sport sohasida juda ko'p yutuqlarni qo'lga kiritganmiz. Erkin kurash bo'yicha ikkinchi bosqich musobaqada 10-sinf o'quvchisi Alisher Nurillayev 1-o'rin sohibi bo'ldi. «Alpomish va Barchinoy» deb nomlangan test savollariga yo'llangan javobimiz oldiga hech kim tusha olmadi, biz g'olib bo'ldik. Futbol, basketbol, voleybol, stol tennisi, quvnoq startlar va «Umid nihollari» musobaqalarida shahar miqyosida doimo birinchi o'ringni qo'lga kiritamiz...

-Demak, maktabingiz faqat

sportga ixtisoslashgan ekan-da?

-Yo'g'-yey. Fan olimpiadalarida yulduz bo'lib chaqnagan o'quvchilarim bisyor.

SARANJOM MAKTABDA...

Sharipov esa O'zbekiston Respublikasi miqyosida o'tkazilgan og'ir

Yana yosh san'atkoru shoir va yozuvchilarim, rassomlaru tarjimonlarim bir talay. Ularga sinf oralab o'zingiz ham shohid bo'lishingiz mumkin.

Mana bu kutubxonamiz. Kutubxonachilarimiz O'rozgul Begberanova, Oysara Jumaboyevalar kutubxona xazinasini boyitishga kamarbastalik qiladilar.

Davriy nashrlarning obunasi ham baland

Ertak qahramonlarini to'rtko'llik tengdoshingiz Odilbek Abdullayev chizgan.

ko'rsatkichda. Bu yerda bir necha yillik gazeta taxlamlari mavjud. Biz har bir gazetani o'qib bo'lib, yig'ib qo'yamiz.

«Tong yulduzi» gazetasining obunachilari 400dan ziyod. Bu yaxshigina ko'rsatkich. Nega desangiz bizda nafaqat o'zbek, balki qoraqalpoq va qozoq millatiga mansub bolalar ham bor-da. Yana boshqa bolalar nashrlari... Ma'naviyat xonasida o'quvchilarim sizlarga muntazir bo'lib o'tirishibdi. Ular shoira Umida Abduazimova va «Tong yulduzi» xodimlari bilan uchrashuv bo'lishini eshitib, o'zlaricha savollar yig'ib qo'yishgan, she'rlardan yod olishgan.

Baxtigul opa aytganlaridek, ma'naviyat xonasida ajoyib uchrashuv bo'ldi. Mushoiraga mushtariylar fikri yo'g'irilib ketdi. O'quvchilardan Po'lat Olloniyo'zov, Navbahor Yo'ldosheva, Vohid

«Tong yulduzi» kunlari

Xo'jaboyevlar qiziqarli savollari bilan e'tiborimizni jalb qildi. Fizika fani o'qituvchisi Hamid Abdurahmonov bizga «Umid nihollari» sovrindori Ulug'bek Yangiboyevni tanishtirib, u haqida to'liqlanib gapira ketdi.

-Dastlab Ulug'bek futbol maktabiga qatnar edi. Boshqa fanlarni ham chuqur o'rganish niyatida bizning maktabimizga o'qishini ko'chirtirdi. Hozirda maktabimiz faxri bo'lib qoldi...

Haqiqatdan ham 3-maktabni maqtasa arzigulik hislatlari bisyor ekan. Faol, tirishqoq o'quvchilar barcha fanlarni o'zlashtirish, sportda toblanib, chiniqish bilan birga, qo'shimcha darslarga, to'garaklarga, «Progress» til markaziga qatnar ekanlar. Har bir ko'ngilda bir olam orzu mujassam. O'z orzulari yo'lida tinmay bilim olayotgan, kelajagi uchun qayg'urayotgan o'quvchilar, ularning jonkuyar ustozlariyu mehribon rahbarining mehnat faoliyatiga tahsinlar aytib, maktab bilan xayrlashdik.

Nukusdagi xalq ta'limi faoliyati bilan yaqindan tanishib bo'lgach, saksovuillarga to'la, o'nqir-cho'nqir, qor misoli oppoq sho'r bosgan cho'ldan o'tib, ikki soatlik yo'l bilan To'rtko'l tumaniga yetib keldik. Yo'l bo'yi suv tanqisligi, u yer-bu yerda qad ko'tarib turgan uy binolari diqqatimni jalb qildi. Darhaqiqat, bir askiyachi aytganidek, uylar qo'rg'on qilib qurilmagan, tomlari ham loy bostirma edi. Atrofidagi gektar-gektar yerlar e'tiborsiz holda edi. Shunda vodiy tomonlardagi hovlilarni ko'z oldimga keltirdim. Vodiya bir qarich yer uchun jonini fido qiladiganlar bisyor. Chunki ana shu bir qarich yerdan hosil olish, bog' yaratish mumkin-da. Axir oltinga teng zaminning hatto bir qarichini ham uvol qilish gunohku. Bu yerda esa... Barchasining sababchisi - suv muammosi. Ehtimol, suv mo'l bo'lganida qoraqalpoqliklar ham o'z uy atrofidan kattagina chegara yasab olisharmidi. Bahorning erta kunidan ketmon, belkurak olib yer ag'dargani chiqisharmidi. Obodonlashtirish, yaratuvchanlik bilan mashg'ul bo'lisharmidi. Shunday xayollar, o'zaro tortishuvlar bilan manzilga ham yetib kelibmiz. To'rtko'l tumani xalq ta'limi boshqarmasiga ko'tarilganimizda bizni boshqarma mudiri vazifasini bajaruvchi Komiljon aka Seytimbetov iliq qarshi oldilar.

-Tumanimizga xush kelibsiz aziz mehmonlar. «Tong yulduzi» kunlarini o'z maktablarida o'tkazish taklifi bilan tashrif buyurgan maktab direktorlari majlislar xonasida sizlarga muntazir. Ular bilan bir uchrashuv o'tkazsak, nima deysiz, Umida opa. Axir tumanimizdagi 50 ta maktab, yana o'quvchilar saroyi, sport maktablari, ekologiya markazlari direktorlari o'z ishlarini to'xtatib, Toshkent azimidan tashrif buyurgan mehmonlar bilan

suhatlashmoqchilar, yangiliklardan boxabar bo'lmoqchilar.

Haqiqatdan ham majlislar zali liq to'la edi. Yig'ilganlarning 95 foizi erkaklardan iboratligi quvonarli hol. Uning boisini Umida Abduazimova juda chiroyli izohlab berdilar.

-Avvalo, **Qoraqalpoq elidan juda minnatdormiz. Chunki obuna masalasida yuqori o'rinda turadi,** - dedilar opa. - **Yana kuniga kamida uchttadan xat olamiz sizlarning o'quvchilaringizdan. O'qishga, uqishga qiziquvchi o'quvchilar kimlarning qo'lida saboq olishayotganini ko'rib quvonib ketdim. Yodimgizda bo'lsa, bundan bir necha yil ilgari o'qituvchi erkaklarning kamayib ketayotgani, ayol muallimalar qattiqqo'l bo'la olmasliklari, o'quvchilarning «arqoni bo'shalib ketayotgani» haqida juda ko'p munozaralar bo'lgandi. Hatto bunday masala isbotlab berilgandi. Cho'rtkesar, qattiqqo'l, intizomli erkak o'qituvchidan bola hayiqadi. Ko'z ko'zga tushishidan qo'rqadi. Intizomga bo'ysunishga, davomatni kuchaytirishga majbur bo'ladi. O'z ustozidan o'rnak olib, unga o'xshashga harakat qiladi. Qarabsizki, hammasi mujassam holda tongda maktabga deb yo'l olgan o'quvchi uyiga bir kunlik axborot, hunar, bilim, qolaversa ilm olib qaytadi. O'n bir yil shu zaylda o'qigan o'quvchi kelajagi poydevorini ham mustahkam bino qilgan bo'ladi.**

-Gapingizda jon bor, - deb tasdiqladi Komiljon aka, - shuning uchun ham tumanimizdagi ko'rsatkichlar yuqori. Mana,

11-sinf o'quvchilarimizdan besh nafari oxirgi III tur fan olimpiadasida faxrli birinchi o'rinni qo'lga kiritib, O'zbekiston miqyosida o'tkaziladigan IV tur fan olimpiadasida ishtirok qilish huquqiga ega bo'ldilar. Bizda hatto 1-4 sinf o'quvchilari o'rtasida ham fan olimpiadalari o'tkazilib, iqtidorlilari rag'batlantirilib boriladi. Bulturg'i

bitiruvchilarimizdan 10 foizi oliy o'quv yurtlariga, 41 foizi esa litsey va kollejlarga o'qishga kirdilar. Tumanimizdagi 63-, 64-litsey maktablari shu o'quv yilidan boshlab «Iqtidorli o'quvchilar»

maktabiga aylantirildi. 2000-2001 o'quv yilida horijiy tillarni chuqur o'rganishga asoslangan «Til markazi» ish boshladi. 30-maktab qoshidagi «Gimnaziya» sinflari o'quvchilari maxsus dastur asosida ta'lim olmoqdalar. Matematika fani o'qituvchisi I. Rozumbetova, G. Sultanova, 16-maktab matematika fani o'qituvchisi M. Xo'janiyo'zov, 2-maktab o'qituvchisi B. Altiboyevlarning ish faoliyati namunali deb topildi. Qoraqalpog'iston va O'zbekiston Respublikasida chet ellar bilan hamkorlikda ishlash bo'yicha o'tkazilgan Toshkent anjumanida ishtirok etgan 8-, 45-maktab o'qituvchilari Norboy Seytinoyozov hamda Rajabboy Alimbetovlar Fransiyaga borib malaka oshirib qaytdilar. Yana chet ellarda o'qib kelayotgan o'quvchilarimiz ham bor.

-Demak, faoliyatingiz faqatgina yutuqlardan iborat ekan-da?

-Shunday desa ham bo'ladiyu kamchiliklar ham yo'q emas. Tumanimiz bo'yicha 65 ta maktab bo'lib, shundan 40 tasi maktab loyiha asosida qurilgan zamonaviy binolarda, 25 tasi moslashtirilgan binolarda joylashgan. 12-, 32-maktablarga tez kunda zamonaviy bino zarur. Barcha maktablar o'qitish uchun zarur bo'lgan inventarlar va ko'rgazma qurollar, o'qitishning texnik vositalari bilan ta'minlangan. Lekin jihozlar 20-25 yil oldin berilgan bo'lib, bugungi kunda yangilariga almashtirish ishlari davom etmoqda. Jumladan, «O'zta'lim-ta'minot» boshqarmasi tomonidan 5-maktabga 125 ta parta, 250 ta kursi, 64 ta xat taxtasi, 20-maktabga kompyuter sinf komplekti olib kelib berildi. Yangi nashr etilgan o'quv ko'rgazma qurollari, o'quv xaritalari olib kelinmoqda va maktablarga tarqatilmogda. 14-, 16-maktablar va 8-bolalar bog'chasining isitish tarmoqlari kapital ta'mirlandi. Boshqa maktablar va bolalar bog'chalari, maktabdan tashqari muassasalar joriy ta'mirdan chiqarildi. Yana gapiraversak, gap tugamaydi. Men umumiy tarzda yondoshdim, xolos. Agar rahbarlarimizga ham so'z bersak, ular ham o'z yutuqlari haqida to'liqlanib, soatlab gapirishlari mumkin. Keling, lirik chekinish qilsak-da, she'r tinglasak...

Majlislar xonasida mushoira avj oldi. Uchrashuvni majburan poyoniga yetkazib, 30-maktabga yo'l oldik. U yerdagi muloqotni, Ellikqal'a taassurotlarini, qumga to'layotgan Amudaryo ko'prigi uzra sayohatni keyingi sonlarda e'tiboringizga havola etamiz.

Sahifani Muharrama PIRMATOVA tayyorladi.

Toshkent shahar, Sobir Rahimov tumanida joylashgan Botir Zokirov nomidagi 46-maktabning 4- «B» sinf o'quvchilari «Tong yulduzi» gazetasining mushtariylari ekan. Ular o'zlarining tarbiyaviy soatini namoyish etish, iqtidorlarini ko'rsatish uchun tadbirga mehmonlarni taklif qilishdi. Men ham qo'limga taklifnomani oldimu tarbiyaviy soatga oshiqdim.

-Dars mavzusi «Kim bo'lsam ekan?»,- deydi sinf rahbari Lobar opa Sodiqova.

-Darsimizdan maqsad o'quvchilarda mehnatga, turli kasblarga muhabbat uyg'otishdir.

Sinfda «hatto pashshaning uchgani eshitiladigan» sukunat saqlandi. Bolalar diqqatni jam qilib, ustozlariga termulishdi.

Dars asosan kasblar va ularning ahamiyati haqida borardi. O'quvchilar o'zlari tanlagan kasblari haqida tayyorlagan

Nodira ZUFAROVA

referatlarni o'qib, muhokama qilib, chizgan suratlarni izohlab, she'rlar yodlashdi. Po'lat Mo'minning «Hunarli do'st» she'ri ifodali o'qildi. Ayniqsa, kasb-hunarga oid krossvord va testlar bolalar tomonidan qiziqish bilan yechildi.

Murg'akkina qalb egalarida olam-olam orzu mujassam. O'z orzulari haqida to'lqinlanib gapirishar, o'zlarini kosmonavt, shifokor, o'qituvchi, tikuvchi, tadbirkordek tutishardi.

Hozirdanoq o'z oldilariga buyuk maqsadlarni ko'ndalang qo'yan bolajonlarning niyatlari bilan siz ham tanishing.

Nodira ZUFAROVA:

-Buvijonim ko'z shifokori. Ularga havasim kelganidan dastlab shifokor bo'lishni

o'rganib, turli udumda ko'ylaklarni o'ylab topayapman. Axir libos insonning ko'rki-da.

To'g'ri, inson faqat bezaklar bilan chiroyli bo'lmaydi. Uning odobi, xulqi va ichki dunyosi ham go'zal bo'lishi

Sardor YO'LDOSHEV:

-«Yigit kishiga qirq hunar oz» deydi xalqimiz. Haqiqatdan ham men o'zimni goh duradgor, goh rassom, goh shoir, goh arxeologdek tasavvur qilaman. Agar barchasi jam bo'lsa-chi? Shuning uchun ham duradgorlikni o'rganyapman. Biroq, bu asosiy orzuim emas.

Sardor YO'LDOSHEV

Men kashfiyotchi bo'lishni istayman. Texnika to'garagidagi do'stlarim bilan yangicha texnik mashinalarni o'ylab topsam deymen. Insonlarning og'irini yengil qilishga ko'maklashsam deymen.

Tarbiyaviy soatning tarbiyaviy xususiyati ham bisyor bo'larkan. Bir fursatga o'zini kattalarday tutgan, ulg'aysa o'z niyatlari yo'lida mehnat qiladigan bolajonlar ko'zlarida ishonch, qat'iylik, kelajakka umid hukmron edi. Men ham yaxshi niyatli bolajonlar qurshovida bo'lib, ular orzulariga sherik bo'lganimdan quvonib ketdim.

Nargiza ABDULLAYEVA.

Munira Nazarova
Yusuffjon qizi Samarqand viloyati, Pastdarg'om tumanidagi Yo'ldosh Oxunboboyev nomli 24-maktabning 7- «B» sinfida a'lo baholarga o'qiydi. Mana uch yildirki Munira «Prezident partasi»ni qo'ldan bermayapti. Xo'sh, «Prezident partasi»da qanday o'quvchilar o'tirishga loyiq? Shu va boshqa savollar bilan Muniraxonni suhbatga tortdik.

-Sinfimizda adashim Munira Nazarova bor. Shuning uchun ham bizga murojaat qilishayotganida otamizning ismini qo'shib aytishadi. Sinf doshlar bir-biri bilan ahil. Ulardan Kamola, Ra'no, Munira, Go'zal, Bog'dagul, Gulruh, Nasiba, Zilola, Lobar kabilar mening eng yaqin dugonalarimdir.

Ushbu o'quv yilida har bir sinfga yangi partalar, doska va stol-stullar keltirildi. Bundan biz o'quvchilar rosa xursand bo'ldik. Yanada yaxshi o'qishga so'z berdik.

Uch yil ilgari har bir sinfda bittadan «Prezident partasi» tashkillangan edi. Unda a'lochi, jamoat ishlarida faol ishtirok etuvchi, o'rtoqlariga mehribon o'quvchi o'tirishi mo'ljallangandi. Tabiiyki, bir sinfda bir nechta a'lochi o'quvchi bo'ladi. Shulardan eng va eng a'lochisi, shu bilan birga namunali, odoblisi tanlab olinadi. Ko'plab a'lochi o'quvchilar bu partaning egasi bo'lish uchun harakat qilyaptilar. Hatto o'qishlari o'rtacha bo'lgan o'quvchilar ham tez kunda a'lochilar safiga kiriyaptilar.

Yaqinda biz o'quvchilar «Prezident partasi» va bu orqali erishayotgan yutuqlarimiz haqida yurtboshimizga maktub yo'lladik. Ular bundan xursand bo'ldilar.

Yanada ko'proq bilim egallashimizni istab, maktabimizga o'n uchta kompyuter sovg'a qildilar. Ungacha maktabimizga kompyuter yetib kelmagan edi. Ayni kunlarda kompyuterni qunt bilan o'rganuvchilar soni kundan-kunga ortib borayapti. Men darsdan

so'radik. Ular shunday deb javob berdilar:

-Juda qadim zamonda qishlog'imizda qurg'oqchilik bo'libdi. Suvsizlikdan barcha daraxtlar, jonivorlar nobud bo'la boshlabdi. Shu vaqtda bir kekxa savdogar kishi qishloq ahliga yordam beribdi. Ariq qazdirib, suv chiqaribdi.

Mustaqil yurt bolalari iqtidorlidir

MEVALI'NING QIZLARI

bo'shagan vaqtlarimda kompyuter savodxonligi, nemis tili to'garaklariga qatnayman. Nemis tilidan bemalol kichik-kichik hikoyalarni tarjima qilayapman. Bu ishda menga ustozimiz Dilduza opa Yusupova yaqindan yordam beradilar. Ulardan juda ham xursandman.

Ona tili o'qituvchimiz Mavjuda opa Qudratova ona tabiatni asrab-avaylashimizni, Vatanimiz, qishlog'imiz tarixini bilishimiz kerakligini uqtiradilar. Bir kuni ustozimizdan «qishlog'imizning nomi nima uchun «Mevali?»», deb

Qurib qolgan dov-daraxtlar o'rnini mevali daraxtlar bilan to'ldiribdi. Bundan xursand bo'lgan qishloq bolalari savdogarni Mevali amaki deb chaqirishibdi.

Mana shundan buyon qishlog'imiz nomi Mevali bo'lib qolgan ekan. Bu qanchalik haqiqat yoki rivoyat bizga qorong'u. Lekin shuni yaxshi bilamizki, daraxtlarni bekorga kesib tashlash, bog'larni nobud qilish eng yomon ish.

Bir necha yil ilgari maktabimizning o'z bog'i bo'lardi. Kimlarningdir aybi bilan bog'dagi katta-katta daraxtlar kesib tashlandi. Endilikda bog'ni yana o'z holiga keltirish

ancha qiyin bo'layapti.

Yaxshiyamki maktabimizga yangi direktor keldi. Direktorimiz Tuyma aka Mallayev maktabimizda ish boshlaganlariga uch yil bo'lib qoldi. Bizning barcha yaxshi yutuqlarimiz mana shu inson tufayli amalga oshdi.

Ustozlarimdan Dilorom Ergasheva, Tamara Ernazarova, Zamira Ergasheva, Mavjuda Qudratova, Dilduza Yusupova kabilar biz bolalarga bilim berishda sira zerikmaydilar.

To'g'ri, maktabimizda hali qilinajak ishlar talaygina. Chunki bilim maskanimiz qurilganiga ancha yillar bo'lgan. Bundan tashqari qishki sport zallarimiz ham yo'q. Qish kunlari jismoniy-tarbiya soatini sinfda shaxmat-shashka o'ynash bilan o'tkazamiz. Musobaqalar uyushtiramiz. Shaxmat-shashka o'ynashga qiziqib ketganmiz. Biroq biz o'quvchilar ham keng sport zallarida mashg'ulotlar o'tishni xohlaymiz-da.

Tengdoshingiz Muniraxon Nazarova yana ko'p narsalar haqida gapirdi. Jumladan, opasi Munisa bilan bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishi, opasi chiroyli liboslarni chizishga qiziqishini aytib o'tdi. Darhol chizilgan suratlarni so'rab oldik. Yana orzulari, adabiyotni sevishi, o'zi ham she'rlar mashq qilib turishi, kelajakda yaxshi jurnalist bo'lishni orzu qilishini ham aytdi. Buning uchun esa yanada ko'proq bilim olish kerakligini qo'shib qo'ydi.

Ha, bilim - kelajakning yo'li. Bu yo'l qanchalik mashaqqatli bo'lmasin, mevasi shig'il bog'larga eltishi aniq. Buni har bir o'quvchi qalban his qila olsun.

Feruza SOYIBJON qizi.

Bilimim shu yerga yetib keldikim,
Bilimsizligimni endi tushundim.
Abu Shukur Balxiy

Ushbu ruknni Rustam OBID olib boradi

Buyuk kishilar olmos yanglig'
noyob va shu qadar serjilodir.
Sharq naqli

(Davomi. Boshi otgan sonlarda).

Orolliklar bu kashfiyotga qoyil qolishdi, ammo u nima uchun kerakligiga aqlari yetmadi baribir. Lashkarboshi esa bu qanday qurilmaligini darhol tushundi va shunday uskunadan yana ikkita yasab berishni so'radi. Marsel qo'shini sohilga yaqinlashganida Arximed uchchala uskunasi dushman kemalariga to'g'riladi. Shunda ular jangga kirmay turib, yelkanlari birin-ketin lovullab yona boshladi. Talafotga uchragan qo'shinni ko'rgan dushman qo'mondoni «Bizni xudo urdi, Xudoning qahriga uchradi!» degan vahimada darhol ortga qaytishga buyruq berdi.

Rim sarkardasi keyinchalik kema yelkanlarini kim yoqib yuborganini tushundi. Ammo Sirakuza boyliklariga ega bo'lishdan umid uza olmay, orolga yana qo'shin tortdi. Bu safar kema yelkanlari o'tda yonmaydigan allaqanday suyuqlik bilan moylangandi. Xullas, shahar qamal qilindi. Biroq Arximed shunday mashinalar tayyorlab qo'ygandiki, ular bosqinchilar boshiga nayza va yoy o'qi yomg'irini yog'dirishdi. Kemalar toshbo'ron qilindi. Turnasimon ko'rinishli mexanizmlar o'tkir tumshug'ida odamlarni olib olib, balanddan tashlab yuborardi. Hatto shunday mashinalar bor ediki, kemalarni

tumshug'ida ko'tarib turib, dengiz qo'riga uloqtirardi.

- Nachora, geometrga qarshi urushni to'xtatishga to'g'ri keladi,- degan

Arximed ham askarlar qatori urushib, bir Rim legionerining tig'i zarbidan yaralanadi. O'limi oldidan u moviy ko'zlariga yosh olib, qabr toshiga o'zining

olmaydigan dahoga ega edi,-deya baho bergani bejiz emas.

Arximedning o'limiga doir yana bir ma'lumot bor.

Olim o'sha kuni geometrik hisob-kitoblarga shu qadar berilib ketgan ediki, hatto shaharni rimliklar egallab olganini ham sezmay qoladi. Bir chopar kelib, sarkarda Marsellning huzuriga zudlik bilan yetib borishi talab qilinganida esa, Arximed ijirg'anib, xuddi xira pashshani haydayotgandek erinibgina qo'l siltaydi va chizmasidan ko'z uzmagan ko'yi:

-Xalaqit berma, men hisoblayapman! -deydi.

Legioner esa shamshirini bir siltashda Arximedni halok qiladi.

...Olimning qabrini o't bosib, unutilib ketadi. Oradan 137 yil o'tgach, Sitseron uni topib, tiklaydi. Arxodiya darvozasi yaqinidan topilgan qabr toshidagi yozuvlar Sahroi Kabirdan esuvchi qumli garmel ta'sirida deyarli uchib ketgandi.

Oradan ko'p o'tmay, qabr butkul yo'qolib ketadi. Ammo Arximedning nomi minnatdor insoniyat xotirasida abadiy saqlanib qoladi. «Evrika!» degan xitobi esa ilm-fanning jangovar chaqirig'iga aylanib, hali-hanuz baralla yangramoqda.

(Davomi bor).

RIMNI YENGGAN OLIM

o'shanda sarkarda Marsel alamzadalik bilan.

Ana shu tariqa olim Rim qo'shini ustidan g'alaba qozondi. Aslida bu ilm-fanning yovuz urush ustidan birinchi g'alabasi edi. Yana o'sha Plutarxning yozishicha, Arximed «Mudofaaning yuragi bo'lib, himoyaga doir jamiki ishlarga shaxsan bosh-qosh bo'lgan». Qadimiy Sirakuzaning bu bosh muhandisi yuksak darajada ilmiy va fuqarolik jasoratini ko'rsatgan edi.

XALAQIT BERMA, MEN HISOBLAYAPMAN!

Biroq, xiyonat degan balo ne-ne urushlar taqdirini chappasiga hal qilib yubormagan deysiz. Yetti tilla tangaga sotilgan darvozaboni Rim qo'shiniga shahar darvozasini ochib beradi. Oradan 1433 yil o'tib, olis Xorazm diyorida buyuk mutasavvuf olim, 76 yoshli shayx Najmiddin Kubro qo'liga qurol olib, muridlari bilan birga mo'g'ul bosqinchilariga qarshi jangga kirgani hamda shahid bo'lgani kabi 75 yoshli

geometriya sohasidagi ramzi sifatida shar va silindr shaklini o'yib tushirishni vasiyat qiladi.

«Arximed ilm-fan bilan shunchalik g'ururlanardiki, -deb yozadi Plutarx, - o'ziga shunchalik ulug' shon-shuhrat keltirgan kashfiyotlari haqida bitta ham asar yozib qoldirmagan». Darhaqiqat, olim yaratgan harbiy mashinalarning chizmasi bizgacha yetib kelmagan. Nazarimda, ular qamaldagi Sirakuza yerto'alarida saqlanib, tarixda ilk bora «Mutlaqo maxfiy» degan muhr urilgan-u, dushman shaharga bostirib kirgan zahotiyoq, batamom yo'q qilib yuborilgan! Harqalay, Qadimgi Rim Arximed qurgan jangovar mashinalarning sirlarini bilolmay dog'da qolgani aniq. Sarkarda Marsell qo'lga kiritgan yagona o'ljasi olimning mashhur sferasimon yoritgichlarining murakkab andozasidan iborat edi. Oradan yillar o'tib, ulug' davlat arbobi, faylasuf olim Mark Tulliy shu sharga qarab turib:

-Bu Sitsiliyalik inson tabiati erisha

Aziz bolajonlar! Hozirgi vaqtda havo, tuproq, suv ifloslanib borishi kuzatilmoqda. Bu esa o'z navbatida o'simlik dunyosiga ham salbiy ta'sir ko'rsatyapti.

Mamlakatimizda tabiatni muhofaza qilish va uning boyliklaridan oqilona foydalanish Respublika Konstitutsiyasida

fikricha asosan quyidagilarga e'tibor berilishi kerak;

- o'simliklarning foydali turlarini qidirish va ularni aniqlashni yanada davom ettirish;

- foydali o'simliklar

Onajonim tabiat

Mana, o'lkamizga orziqib kutilgan bahor fasli ham kirib keldi. Hademay issiq o'lkalardan qushlar uchib kela boshlaydi.

Tabiat qushlar bilan yanada jonlanadi.

bo'lmagan taxtachalardan foydalanish lozim. Uychaning yon devorlari balandligi

O'SIMLIKLAR DUNYOSINI ASRATILIR

Murakkab va faxrli bo'lgan tabiatni muhofaza qilish ishida shahardami, viloyat yo tumanlardami hamma birdek qatnashishi lozim.

Ma'lumki, O'rta Osiyoda olti mingtacha o'simlik turlari bo'lib, to'rt mingdan ortig'i O'zbekistonda uchraydi. Bunday boy va xilma-xil o'simliklar orasida insoniyat uchun zarur bo'lgan bir qancha turlari bo'lib, bu bizning boyligimiz hisoblanadi.

Akademik S.P.Kostichev shunday deb yozgan edi: «Agar yashil dunyo o'simliklar bo'lmaganda edi, butun jonli mavjudot, shu jumladan kishilik jamiyati ham bo'lmagan bo'lur edi».

O'simliklar, shu jumladan dorivor o'simliklarni asrash va tabiiy sharoitda gurkirab o'sishiga, yo'qolib ketmasligiga erishish uchun uning juda ko'p xillarini O'zbekiston «Qizil kitobi» ga kiritish juda muhimdir. Foydali o'simliklarni tadqiq va muhofaza qilishda olimlarimiz

turlarining juda aniq bo'lgan xaritasini tuzib, ularning tabiatdagi zahiralarni aniqlash;

- foydali o'simliklarning tabiatda kamayib ketayotgan noyob turlarini aniqlash;

- keskin kamayib ketayotgan o'simlik turlarining biologiyasini o'rganib, ularni madaniylashtirish;

- foydali o'simliklarni tayyorlash bir qancha tashkilotlar tomonidan olib borilmoqda. Shuning uchun bu jarayonni boshqaradigan yagona xo'jalikni aniqlash zarur;

- o'simlik dunyosi davlat va xalq mulki hisoblanadi. Shuning uchun ular ham biz uchun, ham kelajak avlod uchun xizmat qilishi kerak.

Nabotot olami bag'rida hali o'rganib ulgurilmagan, qanchadan-qancha sir-sinoat yashirib yotibdi. Bebaho boylik-nabotot olamini ko'z qorachig'idek asrab avaylaylik. Biz uchun aziz bo'lgan non qatori e'zozlaylik. Qadriga yetaylik. Yaratganning ne'mati bo'lgan o'simliklar dunyosini oyoq osti qilmaylik.

Safar MUHAMMADIYEV,
dotsent.

XUSH KELDINGIZ, QUSHLARJON!

Mayna, chumchuq, chug'urchuq, so'fitor'g'ay, sassiqpopishak kabi qushlarning zararli

hasharotlarni yeb, qishloq xo'jaligiga nechog'li katta foyda keltirishini hammangiz juda yaxshi bilasiz. Shunday ekan, keling, qanotli do'stlarimizga uyalar qurib, iliq qarshi olaylik.

Maktablarimizda «Qushlar bayrami» uyushtiraylik.

Quyida qushlarga g'amxo'rlik qilishni xohlaydigan bolalarga uyalarni qanday yasash haqida maslahatlar bermoqdamiz:

Qalinligi 1,5 sm.dan kam

25 sm.dan, tag qismi 10x10 sm., tuynukchasi uycha tomidan 3 sm. pastroqda 3-4 sm. kenglikda yasaladi.

Chug'urchuqlar uchun esa biroz boshqacharoq yasaladi: Yon

devorlari 14-32 sm.,

orqa va old devorlari

18-32 sm., tag qismi

14x14 sm., tomi esa

3x14x14 sm.,

tuynukchasining

diametri 4,5 sm. bo'lishi lozim.

Bu ishlarni maktab

ustaxonasida mehnat

ta'limi o'qituvchingiz

bilan birgalikda

bajarsangiz,

maqsadga muvofiq

bo'lardi.

Ali KO'CHIYEV.

Qisqa vaqt ichida kattayu kichikni o'ziga birdek jalb etgan va hammaning sevimli ko'rsatuviga aylangan «Zakovat» intellektual teleo'yin ishtirokchilari bilan yaqindan tanishish niyatida «Zakovat klubi» malikasi, jamoaning eng zukko va oqilasi Zebo Shomirovani muloqotga chorladim. Zebo Shomirova 1981 yil 13 martda Toshkent viloyati Parkent tumanida tug'ilgan. Ayni paytda O'zbekiston Milliy Universitetining Xalqaro Iqtisodiy munosabatlar fakultetining 4 - kurs talabasi.

ZEBO ZEBOZOY

-El og'ziga yaxshi nom bilan tushish, mehr qozonish har bir inson uchun katta sharaftir. Zebo opa, sizning mukammal aql-idrok sohibasi bo'lishingizga turtki bo'lgan sabablarni aytib bera olasizmi?

-Men doimo buvijonimdan o'rnak olishga intilganman. Yodimda bor, ilk marotaba maktabga ham buvijonim olib borganlar. Ko'plab kitoblar mutolaa qilishim uchun har haftada bir marotaba buvijonim bilan kitob do'koniga borib, turli sohalarga tegishli kitoblarni xarid qilardik. Menimcha, buvijonimning o'gitlaridan tortib, pand-nasihatlar, kitob javohirlaridan bahramand bo'lganlarimning barchasi menga asosiy sabab bo'ldi.

-Bo'sh vaqtingizda nimalar

bilan mashg'ul bo'lasiz?

-Albatta uy yumushlari,

Mehmonxona

darslarimni bajarib bo'lgach, kitoblar o'qiyman. Musiqa tinglab, hordiq chiqaraman.

-Insonlardagi qaysi fazilatlarini qadrlaysiz?

-Oliyjanoblik, intizom, muhabbatli insonlarni hurmat qilaman. Qo'rqqoq va makkorlikni jinim suymaydi.

-«Zakovat» klubi a'zosi bo'lganingiz haqida ham to'xtalsangiz.

-Birinci ishtirokim 2001 yil 22 oktyabrda bo'lgan. Xuddi shu kuni boshlovchimiz Abdurasul aka oliygohimiz talabalariga savol tashlab, munozara o'tkazdilar. Eng zukkolarini ko'rsatuv uchun

tanlab oldilar. Ular ichida men ham bor edim.

-Ko'rsatuv sizga nima berdi?

-Eng avvalo juda ko'p do'stlar orttirdim. Dunyoqarashim yanada kengayib, o'z kuchim va bilimimni sinab ko'rish imkoniga ega bo'ldim.

-Sizga havas qiladigan yoshlarga qanday tilaklaringiz bor?

-Davlatimiz kelajagi yoshlar qo'lida. Men bugungi yosh qizlarimiz, talabalarimizni iboli, bilimli, zukko, vatanparvar bo'lishlarini istayman. Davlatimiz siyosatini to'g'ri yo'naltirishga o'z hissalarini qo'shishsin.

Shodiya ABDULLAYEVA, Toshkentdagi 273- litsey maktab o'quvchisi.

Azal-azaldan Navro'z bayrami xalq sayli, o'yinlar,

sumalak isidan sarmast bo'layotgan shodon kattayu kichik ahlni ko'z oldingizga keltiring-a. Axir bundan-da buyukroq saodat bo'ladimi? «Sumalak ko'pniki» deganlaridek, barchaga ulashiladi. Ezgulik bilan tayyor bo'lgan taomni yaxshi niyatlar bilan iste'mol qilinadi.

Al-Ma'mun Ali ibn Tuso al-Rizodan Navro'z haqida so'rashganida: «Navro'z farishtalar ulug'lagan kundir, chunki ular shu kunda

FARITALLAR ULUG'LAGAN KUN

sumalak tayyorlash bilan o'tkazilgan. Bunday tomoshalar Farg'onada «Katta masxarabozlik», Buxoroda «Chavqi», Xorazmda «Xatarli o'yin», nomi bilan yuritilgan.

Navro'zning «shohona» taomi sumalakdir. «Ilik uziladigan, ildizlar quvvat oladigan» davrda sumalak tanavvul qilish maqsadga muvofiqdir.

Keksa buvijonlarimiz duolari bilan undiriladigan bug'doydan tortib, yaxshi niyatlar ila kovlanadigan qozon, biqir-biqir qaynayotgan

yaratilganlar, uni payg'ambarlar ham ulug' tutganlar, chunki Quyosh shu kuni yaratilgan va uni podshohlar ham ulug'lagan. Navro'z zamonning birinchi kunidir», degan.

Darhaqiqat, yurtimizdagi hukmron bahoriy kayfiyat, yaratuvchanlik bilan mashg'ul hasharchilaru bayramona bezaklar qalbimizga o'zgacha shukuh bag'ishlaydi. Navro'zi olam muborak bo'lsin, azizlar.

Hilola ABDURAZZOQOVA.

KIMNING RASMI CHIROYLI?

Xabaringiz bor, har yili «Jozibador tabassum» Respublika ko'rik-tanlovi o'tkaziladi. Unda Toshkent shahar va viloyat markazlarida joylashgan maktabning 2- sinf o'quvchilari ishtirok etadi.

Bizning doimiy homiy tashkilotlar - O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi Vazirligi, «Sog'lom avlod jamg'armasi» hamda asosiy homiyimiz «Prokter end Gembl» kompaniyasi har bir maktab o'quvchisiga siz suratda ko'rib turgan

Ayni kunlarda mutaxassis-stomatologlar maktab o'quvchilariga dars o'tishyapti. Natijada bolalar orasida

tishlardagi kariyes kasalligi ancha kamayib boryapti. Kariyesning oldini olishning ikkita samarali yo'li mavjud ekan. Birinchisi, meva va sabzavotlarni iste'mol qilish, ikkinchisi, floristatli tish pastasi bilan muntazam ravishda tishlarni yuvish kerak. Siz kitobcha bilan yaqindan tanishsangiz, tishlaringiz chiroyli va sog'lom bo'lishi aniq va «Jozibador tabassum» ko'rik-tanlovida bemaol ishtirok etishingiz mumkin.

Buning uchun dars mobaynida olgan bilimlaringizni rasmlarda ifodalashingiz kerak bo'ladi. Sizning chizgan rasmlaringizdan kimning bilimi kuchli ekanligini bilib olamiz.

Har ikki tanlov shu yilning 31 martigacha kitobchada ko'rsatilgan manzilga yuborilishi kerak. Tanlovning yakuniy bosqichi shu yilning may oyida o'tkaziladi. G'oliblar maxsus sovg'alar bilan taqdirlanadi.

FAQAT QIZLAR O'QISIN

Aziz qizlarjon!

Qulog'ingizga aytar so'zlarimiz bor. Siz

11-14 yoshlarda

bo'lsangiz,

gigiyanaga rioya qilish, o'zini qanday tutish haqida maslahatlar berilgan.

Ushbu qo'llanmadan foydalanib, qizlar balog'at davri gigiyananing foydali tomonlari haqida she'r, maqola, rasm ishlab, ko'rsatilgan manzilgohga yuborsalar tanlov g'oliblari bo'lishi mumkin.

Qizlarjon! Qo'llanmani o'qib, undagi maslahatlarga amal qiling,

SOG'LIQ'INGIZNI ASRANG

organizmingizda turli o'zgarishlar sodir bo'lishi mumkin. Aslo

xavotirlanmang, organizmingiz

o'sayotganidan

faxrlaning. Bu

jarayon

kimdadir o'n

yoshda,

ayrimlaringizda 13-14 yoshda boshlanib, balog'at davri deyiladi. Bu davrda kayfiyatingiz tez-tez o'zgarib turadi, ba'zan xursand, ba'zan xafa bo'lib qolishingiz tabiiy.

«Balog'at davri» o'quv dasturi bo'yicha mashg'ulotlar Toshkent, Andijon, Namangan, Farg'ona, Buxoro, Samarqand, Qarshi shahridagi maktablarning 6-7 sinf qizlariga o'tkazmoqda. Qizlarga «Siz haqingizda» nomli rangli qo'llanma tarqatilgan. Qo'llanmada qizlar savoliga javoblar, gigiyenik bog'lamlar, shaxsiy

sog'lig'ingiz siz uchun zarur va qadrl.

Go'zal SOLIXOVA,

Respublika Ta'lim markazi,

«Ekologiya va salomatlik» bo'limi boshlig'i.

kitobchani taqdim etdi. Unda O'zbekiston stomatologlar Assotsiyasining «Sog'lom avlod» Davlat dasturi asosida o'tkazilayotgan og'iz gigiyanasi va stomatologik kasalliklar haqida tushuntiriladi.

Ayjonimning onasi,
Dadamning validasi,
Ikki buvim ikki quyosh,
Uyimiz- baxt xonasi.

Buvalarim buyukligi,
Dadam, ayam suyukligi,
Va bizning shodligimiz,
Buvilarim yetukligi, -

deya she'r yozgan qizaloq to'rt yoshidan maktabga borishni orzu qilardi. Aka- opalariga ergashib maktabga bordi ham. Maktab jamoasi uning o'qishga bo'lgan qobiliyatini sezib, 1- sinfga qabul qilish mumkin, deb hisoblashdi. Biroq, doskaga hali bo'yi yetmasligi pand berdi. Shunday bo'lsa-da, u besh yoshidan birinchi sinfga qabul qilindi.

Sizlarga tanishtirayotgan qizaloq Zumrad To'laboyeva bo'ladi. U O'rta Chirchiq tumanidagi 14 - maktabning 6- sinfida a'lo

ishlashni o'zlashtirdi. Natijada «LEXICON» muharrirlik programmasini batafsil bilib oldi. Hozir esa «WORD-7» muharrirlik programmasini o'zlashtirmoqda.

Shu bilan birga Zumrad adabiyot fanini ham yaxshi ko'radi. O'tgan yili O'rta Chirchiq tumani X iqtidorli bolalar anjumanining «Yosh qalamkashlar» sho'basida o'z

ijodiy ishlari bilan qatnashib g'olib bo'ldi. Viloyat «Yosh qalamkashlar» anjumanida esa uchinchi o'rin nasib etdi.

Siz uning she'r va maqolalarini «Tong yulduzi», «Oila va jamiyat», «Oqqo'rg'on ovozi» kabi gazetalarda, «Gulxan», «G'uncha» jurnallarida kuzatgansiz.

Yaqinda Zumradning «Istiqlol chuchmomalari» deb nomlangan ilk she'riy kitobi siz o'quvchilarga

yetib boradi.

Bundan tashqari Zumrad To'laboyeva O'zbekiston Respublikasi «Kamolot» yoshlar ijtimoiy Harakati homiyligidagi Bolalar tashkiloti, Toshkent viloyati bo'limi «Iqtidorli bolalar» markaziga a'zo bo'lishga birinchilar qatori qabul qilingan.

Tinib- tinchimas, har bir kunini rejalashtirib olgan, mustaqillik tengdoshi Zumrad To'laboyevaga sira bo'shshmasdan, hamisha olg'a borishlarini niyat qilib qolamiz.

Tengdoshingiz Dilshod Qayumov o'n ikki yoshda. Toshkent viloyati, O'rta Chirchiq tumani, To'y-tepa shahri, Guzar mahallasida tug'ilgan.

Dilshod bolaligidan o'qishga mehr qo'ydi. Tengdoshlari orasida o'zining zukkoligi,

hozirjavoblighi bilan ajralib turdi. Yetti yoshidan

O.Fayziyev nomli 26- o'rta maktabga borganida uni bir yo'la 2- sinfga qabul qilishdi. Sinfdoshlaridan ko'ra ziyakroq bo'lgan Dilshod ustozlarining ishonchini qozondi.

3- sinfda o'qib yurgan davrida maktab

o'qituvchilaridan iborat

guruh xulosasiga ko'ra

II yarim yillikdan 4-

sinfga ko'chirildi.

Dilshod atrofda ilgari oldida uyalib qolmaslik uchun yanada ko'proq o'qishga harakat qildi. Hatto sinfdosh aka-opalariga fanlarni o'zlashtirishda ko'maklashdi.

Ayni kunlarda Dilshod Qayumov Yo'ldosh Oxunboboyev nomli 4- maktabning fizika, matematika faniga yo'naltirilgan 9- sinfida a'lo baholarga o'qib kelmoqda. U fanlardan a'lo

o'qishi, namunali xulqi bilan maktabdoshlariga o'rnak bo'lmoqda.

Dilshod O'zbekiston Respublikasi Toshkent viloyati, O'rta Chirchiq tumani «Kamolot» yoshlar ijtimoiy Harakati homiyligidagi Bolalar tashkilotining «Iqtidorli bolalar» markazi a'zosi.

Shu bilan birga u bo'sh vaqtlarida kitob o'qishga qiziqadi. Fizika, matematika fanlari bilan jiddiy shug'ullanadi.

Dilshodning tengdoshlari fizika fanini

o'rganishni endi boshladilar.

Dilshod esa yaqinda fizika fanidan bo'lib o'tgan tuman olimpiadasida ishtirok etib, birinchi o'rin sohibi bo'ldi. Viloyatda esa ikkinchi o'rinni qo'lga kiritdi.

Bu va bu kabi yutuqlardan Dilshod sirayam zavqlanmaydi.

Balki yanada ko'p bilim olish

lozimligini dildan

his qiladi. Uning vazifasi o'qish va o'qiganda ham chuqur o'qish kerakligini tushunadi.

9- sinfning eng jajji o'quvchisi Dilshod Qayumovning bilimlar dunyosiga kirib kelayotgani muborak bo'lsin, deymiz.

Alisher ABDULLAJONOV.

MUSTAQILLIK TENGDOSHI

baholarga

o'qiydi.

U matematika, fizika, EHM va informatika fanlariga qiziqadi. Ayni kunlarda matematika fani bo'yicha o'zidan bir sinf yuqori bo'lgan programmada mustaqil shug'ullanyapti. Fizikadan to'garakka qatnab, bu fanni yanada chuqur o'rganyapti. IBM- 586 «pentium» rusumli kompyuterda

BILIMNING DUNYOSI RENG

«TUSHLIK» KELISHIGI

Ona tili darsi edi. Ustozimiz sinfdoshim Botirdan so'radilar:

- O'zbek tilida nechta kelishik bor?

- Oltita.

- To'g'ri, qani qaysi kelishiklar ular, aytib ber-chi?

- Bosh, qaratqich, jo'nalish, o'rin-payt, chiqish.

- Yana bittasi qolib ketti-ku.

- Eslolmayapman, bosh harfi nima edi?

- T.

- Topdim, topdim. Tushlik kelishigi,- deb yubordi Botir shoshganidan.

- Qorning och emas shekilli. Tushlikmi yoki tushum?

OKUMI, YO'Q... BOKU

Adabiyot darsi edi. Maqsud Shayxzoda haqida gapirib, u OKUda o'qigan, dedim.

Ustozim:

- OKU nima deganing?- deb so'radilar.

- Bilmadim, darslikda shunday yozilgan-ku.

- Men aytay, ustoz,- dedi Murod,- OKU emas, OPI, ya'ni

Oliy pedagogika institutida

o'qigan.

- Yaxshilab qarang-chi, balki Bokudir,- dedilar kulib ustozim.

Rostdan ham, Shayxzoda Bokudagi pedagogika institutida o'qigan ekanlar.

Mirsardor MO'MINOV,

Toshkentdagi 274- maktabning

5- «V» sinf o'quvchisi.

«YOSTIQCHI» SHIRIN KULCHASI

Bunday shirin kulchani tayyorlash uchun saryog'ni mayda to'g'rab, un bilan kukunsimon qilib aralashtiramiz. Tuxum sarig'i va qatiq qo'shib yumshoq xamir qoramiz. Uni mayda zuvalachalarga bo'lib, tindirib qo'yamiz.

Tuxum oqini yaxshilab ko'pirtirib, unga qand upasini solib aralashtiramiz.

Tindirilgan zuvalachalarni jo'vada yumaloq shaklda yoyamiz. Unga yuqorida

tayyorlangan tuxum ko'pigidan bir choy qoshiqda solib, tugamiz. Tugayotganimizda uchlarini suvlab yopishtirsak, ichidagi tuxum ko'pigi chiqib ketmaydi.

Tugilgan kulchalarni yog'langan patnigga terib, 20 daqiqa pishirib olamiz. Pishib chiqqandan keyin ustiga qand upasi sepamiz, yoki suyuq shokolad quyib chiqamiz.

Masalliq: 5 ta tuxum, 500 gr saryog', 5 piyola un, 1 piyola qand upasi, 1 piyola qatiq yoki smetana.

Shahlo MUTALOVA.

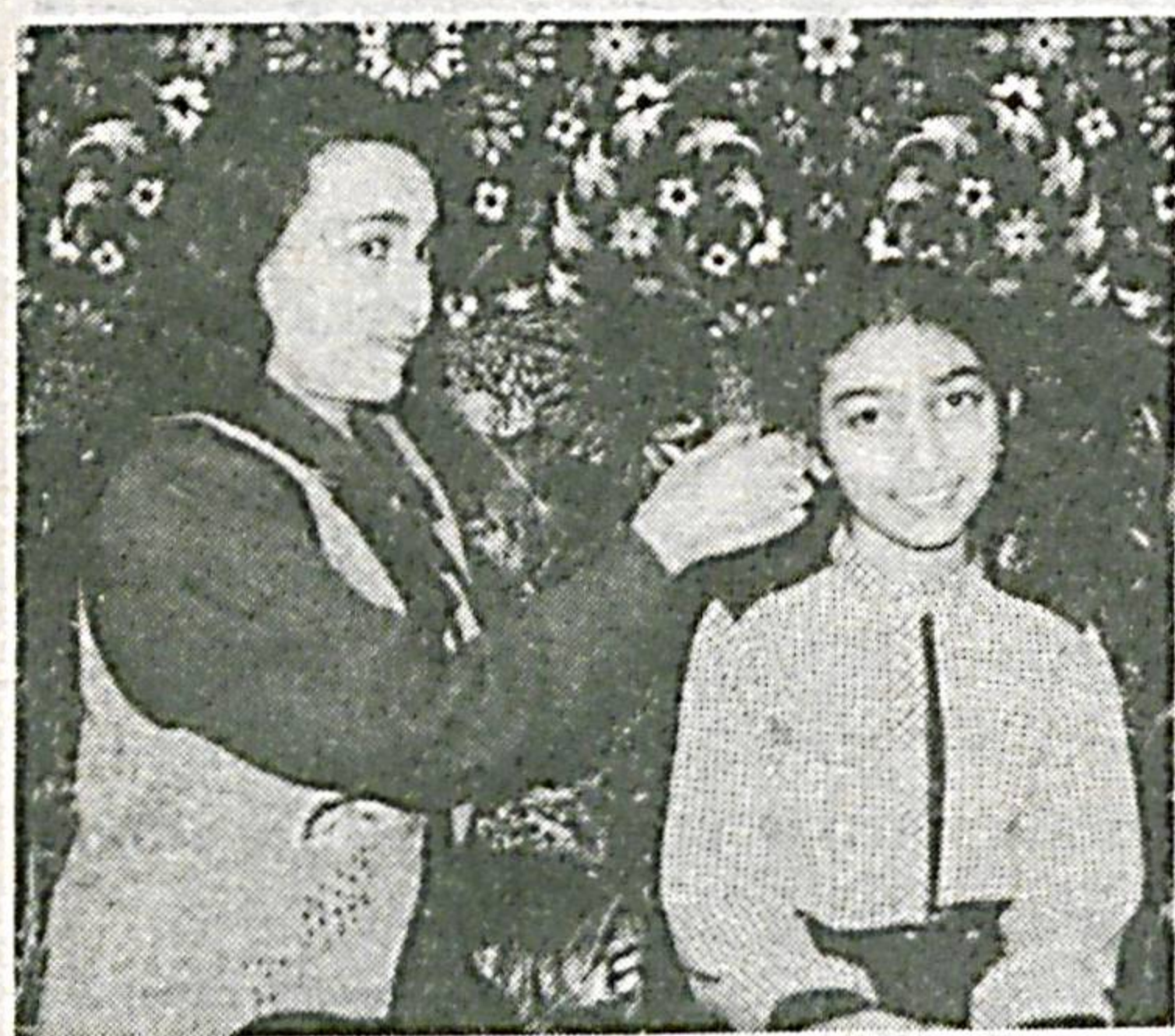
BAHRAM DASURKONOV

Bo'sh o'tirmay, bosh qotir!

Tuzuvchi: Sherzod ZOIROV,
Toshkentdagi 229- maktab o'quvchisi.

Qiqan ayol	Qarz	Qaysar	Jamgar- ma	Duradgor asbobi	Rang	E'lon
Qoshni davlat						Tabiat hodisasi
		Hasha- rot	Qush turi	Boryoq		
Qish (ruscha) O'spirin				Olmosh Arz		
Pardoz boyog'i	Marko...	Hammon (ruscha)			Uzunlik o'lchovi (qisqa)	
		Qolip Iqlos suv				Davlat (Osiyo)
Sport...			Sara- ton	Volga daryosi Sanoq		
Rasg'or buyumi	Qush Xarxa- sha					Ekin maydo- ni
			Magz			
Duradgor asbobi	Tropik meva		100 m ²	Singil	Non turi	Kuy
		Yuz yil	Partiya			
Alkogol suyuq- lik	Latviya poytax- ti	O'lchov Bandar- goh		Mollar to'dasi		
			Farmon	Tomon Rang		Qorakor- teri
Imo				Kam	Isus	
		Yax			Ziyo	
Ot abzali	Koqir				To'li	

«Istiqlol umidlari» to'garagimizning navbatdagi mashg'ulotini endigina boshlagan ham edikki, xona eshigi ohista ochilib, qizchasini yetaklagan bir ayol kirib keldi. «Bu ayolni qayerdadir ko'rganman-a...» degan o'y kechdi xayolimdan. Esladim, bundan bir necha yillar avval

televideniye orqali «Nazm gulshani» deb nomlangan ko'rsatuvda «maromiga yetkazib» g'azal o'qiydigan Gulsara opa Ibrohimova ekanlar. Qizlari ham ona izidan boribdi: she'riyatga

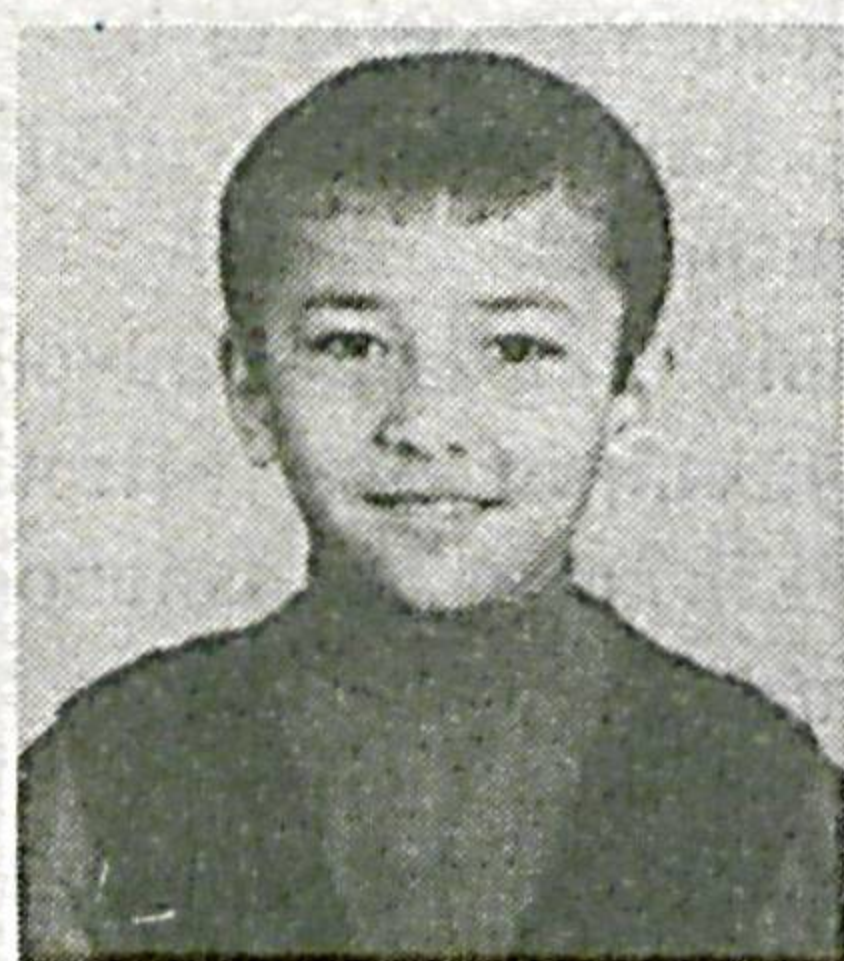
KUTILMAGAN UCHRASHUV

ixlosi baland, ayniqsa, g'azal o'qishni juda yoqtirar ekan. Yana qo'shiq kuylab, raqsga ham tusharkan. - Gazetangiz qoshida «Yosh qalamkashlar» to'garagi ochilganini eshitib, qizchamni yetaklab kelaverdim, - dedilar Gulsara opa jilmayib. - Juda yaxshi qilibsiz-da. To'garagimiz a'zolari orasida nazmda she'rlar mashq

qiladiganlari ham talaygina. Ularga g'azal o'qish san'ati haqida gapirib bersangiz, xursand bo'lardik, - deya suhbatga tordik opani. Og'ir xastalik tufayli bir necha yil to'shakka mixlanib qolgan Gulsara opaning bolalikdagi orzulari, xotiralari,

So'ngra o'quvchilar ham Navoiy g'azallaridan yod olishdi, she'riy mashqlaridan o'qib berishdi. Gulsara opa bilan gazetamizning kelgusi sonlaridan birida bafurja suhbat qurishni ko'nglimizga tugib, navbatni she'rxonlikka berdik. O'quvchilarimizning she'riy mashqlari mehmonimizga ham juda ma'qul bo'ldi. Tengdoshlaringiz ijodidan siz ham bahramand bo'ling.

QUVNOQ QUYONCHA

Quvnoq quyoncha, Uzun quloqcha. O'ynaydi dik-dik, Qulog'ilik-lik.

Quvnab erta-kech, Ko'nglin ochadi. Bo'rini ko'rsa, Ura qochadi.

Husan ERKINOV,
Sirg'ali tumanidagi
3 - maktabning
4 - sinfo'quvchisi.

BAHOR

Esayotgan mayin shabboda, Derazamning pardasin tortar. Samodagi qushlarga boqib, Zavqim kelar, havasim ortar.

Chamandagi mayin maysalar, Raqsga tushar shamol kuyiga. Jo'r bo'ladi unga bulbullar, Chorlab go'yo qushlar uyiga.

Navbahor HAYDAROVA,
Mirzo Ulug'bek nomli
22 - o'rta maktabning
8 - «A» sinfo'quvchisi.

O'ZGACHADIR BOG'LAR BAHORI

Har kungidan o'zgacha nahor, Kirib kelsa kelinchak bahor, Jilvalanib oqadi anhor, O'zgachadir bog'lar bahori.

Mayin shamol esadi bu dam, Kishiga zavq bag'ishlar biram, Ertakdayin go'zal juda ham, O'zgachadir bog'lar bahori.

Bulbullar sho'x kuyin boshlaydi, Zumda osmon ko'zin yoshlaydi, Nurga to'liq yurtim nahori, O'zgachadir bog'lar bahori.

Nilufar MO'MINOVA,
272 - maktabning
6 - «V» sinfo'quvchisi.

O'ZBEKISTON

Men yashayman Vatanda, Yashnagan gul chamanda, Nomi ulug' jahonda, Mustaqil O'zbekistonda.

Sho'rolar davri o'tdi, Xalq buni yillab kutdi, O'zbegimning dovrug'i, Butun olamni tutdi.

Husan
NIZOMIDDINOV,
100 - maxsus maktab
internatining
5 - «A» sinfo'quvchisi.

MEHMONDA

Xolamlarning uyiga, Mehmonga bordik bugun. Yangi kiyimlar kiydik, Onam qo'lida tugun.

Xolajonim bir zumda, Yozdi to'kin dasturxon. Olma, anor, konfetlar, Somsa-yu bo'rsildoq non.

Nozu-ne'matga to'yib, Uyimizga qaytdik biz. - Biznikiga boring, - deb, Ko'p rahmatlar aytdik biz.

Nilufar ERMATOVA,
Toshkent viloyati,
Bekobod tumanidagi
18 - maktabning
7 - «A» sinfo'quvchisi.

Qadim zamonda Gulshan ismli bir qiz yashagan ekan. U qushlarni, gullarni, daraxtlarni juda sevarkan. Tabiat quchog'ida sayr qilish uning eng sevimli mashg'uloti ekan. Bir kuni keng dalada sayr qilib yurib, yolg'iz o'zi mung'ayib turgan daraxtga ko'zi tushib qolibdi. «Bechora, bir o'zi zerikib turibdi» deya yangi

KIMKI YAXSHILIK QILSA...

nihollar olib kelib, uning atrofiga ekibdi. Qilgan ishidan mamnun bo'lib, uyiga qaytibdi. Oradan ancha yillar o'tibdi. Bir kuni Gulshan zerikib, qushlarni tomosha qilish uchun o'rmonga yo'l olibdi. Bir kattakon qafasda yordam so'rayotgandek chirqirab sayrayotgan qushlarga ko'zi tushibdi.

- Iye, sizlarni kim qafasga solib qo'ydi? Voy, bechoralarim, - deya qafas eshigini ochib yuboribdi. Shu payt bir odam vajohat bilan kelib:

- Hoy yaramas qiz, nega

mening qushlarimni uchirib yubording? - deya Gulshanni

quva ketibdi.

Gulshan qo'rqqanidan ura qochibdi. Qocha-qocha keng yaylovga chiqib qolibdi. Shunda o'zi qafasdan ozod qilgan qushlari yordamga kelishibdi:

- Daraxtzorga qoch Gulshan, - deya yo'l ko'rsatishibdi unga.

- Gulshan, kel mening bag'rimga berkinib ol, - deya chorlabdi uni kimdir.

Gulshan atrofda hech kim yo'qligidan ajablanibdi. Qarasa, bundan bir necha yillar avval yon-atrofida nihollar o'tqazgan keksa daraxti tilga kirib, uni chaqirayotgan ekan. Zudlik bilan tanasiga o'n odamning qulochi ham yetmaydigan chinorning orasiga yashirib olibdi. Yomon odam uni qidira-qidira, ortiga qaytibdi. Shunda Gulshan «Kimki yaxshilik qilsa, albatta yaxshilik ko'radi!» degan naqlning to'g'riligiga yana bir bor amin bo'libdi.

Laylo MAHMUDOVA,
Shayxontohur tumanidagi
38 - maktabning
3 - «B» sinfo'quvchisi.

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining
gazetasi

Muassislar:
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
DAVLAT MATBUOT
QO'MITASI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI
VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR
IJTIMOIY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama
MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib
sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.

«Sharq» nashriyot-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida 46.291
nuxxada ofset usulida
bosildi.

Korxona manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № T-267
Gazetani
Muhabbat
MAXSUDOVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Ozoda
TURSUNBOYEVA

Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137
Manzilimiz: 700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-62-34.
144-63-08